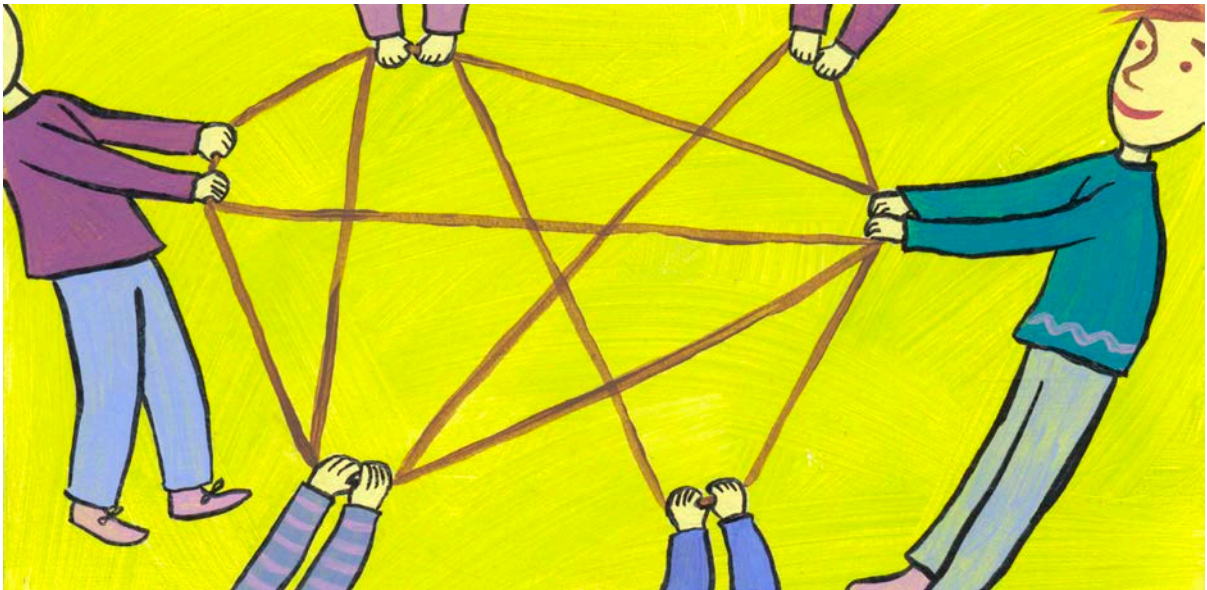

Fjellrev i sekken

Aktivitetsark 14: Naturveven – finn et sted

Tema: Kan vi sanse naturen og dens økologiske sammenhenger?

Ill. Inger Lise Belsvik

Varighet: Aktiviteten tar ca. 60 minutter, avhengig av samspillet mellom elevene i gruppa.

Tidsperiode: Aktiviteten kan gjøres ute hele året. Ikke avhengig av spesielle forhold.

Utstyr:

- Gode uteklær – viktig at elevene er varme og kan bruke alle sansene sine
- Tau/hyssing

Bakgrunn: Gjennom bruk av sansene skal elevene leve seg inn i hvor tett artenes liv er vevd sammen. Etter aktivitet og samtale skal elevene vite hva et økosystem er, sammenhengen mellom artene og hvordan de er avhengige av hverandre.

Sanseleken Naturveven bygger på 8 pedagogiske prinsipp/stadier:

1. Inspirere elevene - skape engasjement, spenning og utålmodighet for det vi skal gjøre, så de nesten ikke kan vente med å komme i gang. Start med en god historie eller noe kjent de kan knytte til aktiviteten.
2. Aktivere - gi god instruksjon og komme i gang.
3. Fokus - gjennomføring av selve aktiviteten med fullt fokus.
4. Pause/buffertid - rom for at alle kan bli ferdige med aktiviteten dersom man ikke naturlig avslutter samtidig.
5. Samles, dele, feire - få hva har vi gjort/lært-tilbakemeldinger, gjerne kombinert med sang.
6. Reflektere - gå dypere i spørsmålene som f.eks. hva forbindelsen mellom fjellrev og villrein er.
7. Integrere - via spørsmål/oppgaver transformere innsikt til livslang læring og det større bildet i livene våre.
8. Avslutte – oppsummering av dagen ved både lærer og elever.

Gjennomføring: Denne delen består av to aktiviteter - «Finn et sted» og «Naturveven» som henger sammen:

1. **Inspirere elevene.** Lærer og elever velger seg et naturområde å gå til (i nærheten av skolen) som de ønsker å undersøke nærmere. Elevene stiller seg i ring, skulder mot skulder. Lærer forteller elevene om hvordan fjellrevene kommuniserer/snakker med hverandre (*What does the fox say...*) Lærer forteller en engasjerende historie som motiverer elevene til å undersøke naturen: «Da jeg var liten husker jeg at jeg fant en død rev, en bille som ...» Målsettingen er å motivere elevene til å bruke alle sansene til å oppleve naturen rundt seg.
2. **Aktivere.** Lærer forteller om oppgaven **Finn et sted** og leken **Naturveven**. Hver elev skal så snu seg 180 grader rundt og gå rett ut fra sirkelen alene for å finne et sted de liker, føler seg vel på. På stedet skal de observere og beskrive stedet: hva **ser** du, hva **hører** du, hva **lukter** du? Hvordan kjennes det ut på innsiden/hva føler du når du er der?
3. **Fokus.** Lærer lager en fjellrev hyl og kaller elevene inn i sirkelen etter 5 min så alle elevene får tid til å bruke sansene. Elevene beskriver stedet de har funnet for hverandre. Elevene snur seg mot naboen og forteller.
4. **Pause/buffertid.** Eleven går tilbake til stedet sitt- lukker øynene og puster 5 ganger helt ned i magen. Åpner så øynene forsiktig og ser seg rundt. Finn en ting/element du liker og ta det med tilbake, enten i hånda eller bare husk det. For eksempel et dyr, plante (et

tre, blomst, busk), stein, vann, fjell, en rot, vind eller sol. Lærer kaller inn igjen med fjellrev hyl.

5. **Samles, dele, feire.** Elevene tar med seg noe de har funnet på stedet sitt **eller** tenker ut et dyr, en plante eller et element (vann/stein) som de relaterer seg selv til/føler at de er, vil være. Elevene samles i sirkelen. En etter en tar et skritt inn i sirkelen, bukker eller neier og forteller hva de har funnet og skal være. De andre klapper og jubler for eleven og «elementet» som står inne i sirkelen.
6. **Reflektere.** Introdusere **Naturveven**. Lærer stille spørsmålet: Er det noe som binder dere/elementene sammen? Strekke en tråd mellom elevene og de ulike delene i naturen elevene relaterer seg til/er en del av.

Gjennomføring Naturvev-leken:

- Trekk en tråd mellom elementene elevene representerer og de elementene de er forbundet med i naturen – eks stein trekker tråd til lav som trekker tråd til reinsdyr osv. til dere har et nett eller vev som henger sammen.
- Ett og ett element (hver elev) trekker i tråden som forbinder dem med de andre elevene og kjenner etter: - Hva kjenner du? Beskriv med ord til alle i gruppa har kjent og trukket minst én gang.
- En trekker forsiktig i alle sine tråder – de som føler noe, trekker igjen i sine tråder – til alle i nettet trekker.
- Ett element blir utsatt for et inngrep i naturen for eksempel fjellrev forsvinner fra fjellet. Eleven som er fjellrev slipper tråden sin – observer og beskriv hva som skjer! Spør både den som slipper tråden og de som blir stående igjen med løse tråder – hvordan føles det? Ta opp tråden/elementet igjen – symboliserer at for eksempel fjellrev kommer tilbake til fjellet. Gjenta X ganger slik at flere elever/elementene får prøve å slippe tråden.
- **Spørsmål:** Hva består tråden egentlig av? Energiutveksling? Utveksling av informasjon? Alle dyr og planter har sanser, følsomhet, en måte å registrere og oppfatte og sanse omgivelsene sine på som forbinder dem til alt levende og ikke levende, og alle sensitivitetene er representert i naturveven. De er selve naturveven!!
- **Spør:** hvor er mennesket i naturveven?
- Alle elementene holder fast – plutselig blir deler av nettet klipt av en lærer. En type irreversibelt inngrep. Hva skjer? Hvordan føles det? Eksempler på hva som kan ha skjedd i virkeligheten?

7. **Integrere** Elevene går igjen tilbake til stedene sine og tenker gjennom: Hva kan jeg gjøre i min hverdag for å holde "Naturveven" hel? Elevene forteller stedet sitt hva elevene har kommet frem til og takker for den gode stunden de har delt. **Eventuelt** gjøres dette i plenum mens alle står i sirkelen – se punkt 8.
8. **Avslutte**. Sirkelen samles igjen. Elevene forteller hva de har kommet frem til. Lærer oppsummerer: Fortelle hva vi har gjort og avrunde dagen.

Læringsmål: Denne leken skal hjelpe elevene å sanse naturen og dens økologiske sammenhenger.

Ferdighetsmål: bygge relasjon til natur og det økologiske samspillet - naturveven.

Holdningsmål: hvordan mennesket er en del av naturen og hvordan vi gjensidig påvirker hverandre.

Øving av grunnleggende ferdigheter: bruke sansene for å oppdage elementer i naturen.

Dette er forankret i Kunnskapsløftet gjennom blant annet:

Naturfag

- undersøke biologisk nedbryting og beskrive et kretsløp i naturen

Kroppsøving

- samhandle med andre i ulike aktiviteter
- leike og være med i aktiviteter i varierte miljø der sanser, motorikk og koordinasjon blir utfordra